

PONÈNCIA POLÍTICA

*Aprovada a la VII Assemblea General
de 12 i 13 de desembre de 2025*

MÉS PER
MALLORCA

ÍNDIX

1- LA MALLORCA D'AVUI	Pàg. 2
2- LA MALLORCA QUE VOLEM	Pàg. 5
2.1 CASA	Pàg. 5
2.1.1 HABITATGE	Pàg. 5
2.1.2 PROJECTES DE VIDA	Pàg. 9
2.2 FEINA: MODEL ECONÒMIC	Pàg. 10
2.2.1 LA POST-TURISTITZACIÓ	Pàg. 10
2.2.2 ESTAT DE BENESTAR I CURES	Pàg. 12
2.2.3 IGUALTAT I FEMINISMES	Pàg. 14
2.3 ILLA: MODEL DE PAÍS	Pàg. 15
2.3.1 SOBIRANIA	Pàg. 18
2.3.2 TERRITORI	Pàg. 20
2.3.3 LLENGUA	Pàg. 23
2.3.4 CULTURA	Pàg. 25
2.3.5 ANTIFEIXISME I MEMÒRIA	Pàg. 26
3- COM HO FAREM POSSIBLE	Pàg. 28
3.1 EL ROL DE MÉS PER MALLORCA DAVANT UN NOU CICLE POLÍTIC	Pàg. 28
3.2 LÍNIES ESTRATÈGIQUES	Pàg. 31
3.2.1 AMPLIAR L'HEGEMONIA NACIONAL I SOCIAL	Pàg. 31
3.2.2 UNA ALTERNATIVA DE GOVERN SÒLIDA I TRANSFORMADORA	Pàg. 32
3.2.3 EL TREBALL INSTITUCIONAL I EL TEIXIT SOCIAL	Pàg. 36
3.2.4 ORGANITZACIÓ I PARTIT	Pàg. 37
3.2.5 CONSTRUIR UN PROJECTE DE PAÍS	Pàg. 38
3.2.6 RELACIONS POLÍTIQUES I COOPERACIÓ AMB ALTRES FORCES: UNA MALLORCA OBERTA AL MÓN	Pàg. 40
3.2.7 LA BATALLA CULTURAL I COMUNICATIVA	Pàg. 42
3.2.8 FER FRONT AL FEIXISME	Pàg. 43
3.2.9 A PARTIR DE DEMÀ, RECUPEREM CA NOSTRA!	Pàg. 45

La VII Assemblea General de MÉS per Mallorca té lloc en un moment complex i, alhora, ple de possibilitats. Davant aquesta realitat, MÉS per Mallorca es reafirma com el projecte polític de la sobirania, la justícia social, la igualtat i la sostenibilitat.

MÉS per Mallorca és l'expressió política d'una convicció profunda: que els pobles han de tenir dret a decidir sobre les seves vides, i que la justícia social i ambiental només és possible si recuperam la sobirania col·lectiva. Ser ecosobiranista avui vol dir entendre que la llibertat no és una idea abstracta, sinó una condició material: tenir un sostre per viure, tenir una feina amb un sou digne, tenir temps per cuidar i ser cuidats, poder parlar la nostra llengua amb absoluta normalitat i no sentir-nos estranys a casa nostra.

La crisi del model neoliberal ha fet evident que els grans poders econòmics decideixen damunt nosaltres. Davant aquesta realitat, l'ecosobiranisme és una proposta de radicalitat democràtica: recuperar el control sobre el que realment importa —l'habitatge, el territori, les condicions materials de vida i la llengua.

Som un projecte polític republicà i d'esquerres, feminista i verd, arrelat al país i obert al món. Creim en un horitzó de plenitud democràtica on les decisions sobre Mallorca es prenguin des de Mallorca, amb justícia, amb equitat i amb coratge.

L'ecosobiranisme és, en definitiva, una resposta política a una pregunta senzilla però essencial: qui decideix com vivim? Nosaltres defensam que aquesta resposta ha de tornar a ser "la gent".

Davant el govern de les dretes, que retrocedeix en drets, retalla serveis públics i menysté la llengua, afirmam la necessitat d'un moviment fort, valent i arrelat, capaç d'enfrontar el centralisme i el neoliberalisme amb un projecte de país propi. Un projecte que entén que defensar Mallorca és defensar la seva gent, el seu territori i la seva capacitat de decidir.

Aquesta Assemblea neix amb la voluntat de reafirmar el nostre compromís col·lectiu amb la transformació. Ens correspon fer de MÉS l'espai polític que organitzi les esperances d'una majoria que vol viure amb dignitat, que exigeix habitatge, serveis públics, drets laborals, igualtat real i un futur sostenible per a les noves generacions. Ens correspon, també, recuperar la il·lusió, renovar lideratges, reforçar l'organització i bastir un relat compartit que faci de la política una eina útil i transformadora.

El repte dels propers anys és enfortir MÉS com a alternativa de govern i com a espai polític ampli, capaç de disputar l'hegemonia política i cultural a les dretes i de construir una nova majoria per a Mallorca. Un projecte que continuï la feina de tants d'homes i dones que, des de temps enrere i des de diverses procedències, ara de fa més d'una dècada, han fet possible que el sobiranisme ecosocialista sigui avui una força imprescindible en la política de les Illes.

Amb més experiència, més maduresa i més convicció que mai, aquesta VII Assemblea General vol ser un punt d'inflexió: un espai per repensar el país, per reconnectar amb la gent i per reafirmar el camí cap a una Mallorca sobirana, feminista, verda i just

1. LA MALLORCA D'AVUI

El món viu una situació greu, marcada per una confluència de crisis múltiples. Al deteriorament mediambiental i climàtic que fa anys que patim s'hi afegeix l'abandonament accelerat de la diplomàcia, els instruments multilaterals i el dret internacional com a vies de solució de conflictes. Tot això situa el 2025 com l'any amb major nombre de conflictes armats i bèl·lics des de la Segona Guerra Mundial. Entre ells, és necessari destacar el retorn de la guerra a Europa, amb la invasió russa d'Ucraïna, del tot inacceptable malgrat l'ampliació prèvia unilateral de l'OTAN, així com de la situació que es viu a Gaza amb el genocidi que pateix el poble palestí. Malgrat l'elevat nombre d'evidències i el fet que sigui un genocidi televisat, la comunitat internacional ha estat completament incapaç de posar-hi fre, d'aturar la mort i el patiment de milers de civils innocents i d'assegurar una pau duradora a Palestina.

A ningú se li escapa que aquest context es veu plenament influït pel creixement de les extremes dretes a pràcticament tots els països d'occident i un ressorgiment dels autoritarismes a bona part del món. Tot plegat, assistim a una degradació progressiva dels valors ètics i morals que han regit el món des de la Segona Guerra Mundial i que es basaven, entre d'altres qüestions, en la centralitat dels drets humans i en el multilateralisme com a forma de resolució dels conflictes. L'arribada al govern dels Estats Units de Donald Trump ha accentuat aquesta dinàmica, imposant un model de relacions internacionals basat en la força, l'amenaça i el xantatge, davant el qual els governs europeus i la pròpia Unió Europea no han sabut o no han volgut oferir una resposta ferma.

En aquest marc, no podem obviar el pes del colonialisme, aquest surgeix projectant-se en les relacions internacionals contemporànies. Les estructures de desigualtat i dominació generades durant segles no només no han desaparegut, sinó que s'han transformat en noves formes de dependència econòmica, política i cultural. Aquest llegat colonial ha alimentat, discursos excloents a Europa, utilitzats per justificar el rebuig a persones migrades provinents, precisament, d'aquells territoris que havien format part de les colònies de deferents territoris europeus.

Darrere d'aquests canvis s'hi amaguen, sovint, interessos econòmics de caràcter global, que posen de manifest l'esgotament progressiu del model neoliberal, amb rendibilitats del capital cada vegada més decreixents. Això obliga a cercar nous mercats o expandir els existents mitjançant l'eliminació de traves al capital, encara que siguin els drets de les persones. Aquesta dinàmica, que erosiona la democràcia i empobreix les majories socials, és la que explica bona part de les tensions que travessen el nostre temps.

El nostre país no és aliè a aquests processos i, malgrat no patir les vulneracions més extremes dels drets, sí que assistim a una degradació progressiva dels valors democràtics i de convivència, precisament arrel de la irrupció de l'extrema dreta, amb un creixement dels discursos d'odi envers de dones, persones migrades o racialitzades, catalanoparlants o persones del col·lectiu LGTBI. Es tracta d'un fenomen especialment preocupant, en tant que es pretén que aquests missatges calin especialment entre els sectors més joves, particularment masculins, i alhora alimentar en la població la sensació de que el jovent assumeix cegament aquests postulats reaccionaris, produint una normalització d'aquestes actituds com a resultat de l'abandonament dels valors i de l'educació que ha patit la nostra societat.

A més d'aquest repte polític, que és comú a altres països i sobre el qual cal teixir aliances i aprofundir les existents per poder combatre'l de forma efectiva, Mallorca afronta altres reptes, com són un model econòmic basat en el turisme de masses i la construcció, un binomi particularment depredador del territori, de recursos naturals i de persones, que ens aboca, alhora, a un canvi demogràfic sense precedents i que ha fet que Mallorca augmenti un 31% la seva població els darrers vint anys.

Si tot canvi demogràfic presenta reptes, un de tan ràpid i d'aquesta magnitud en presenta encara més, per les implicacions que suposa en matèria de serveis públics, mobilitat, recursos naturals, habitatge, però també pel que fa a la integració, al manteniment i enfortiment dels lligams comunitaris i el sentiment de pertinença. En aquest context, és rellevant remarcar que el creixement poblacional no està donant lloc al desenvolupament d'una nova mallorquinitat autoreferenciada, sinó més aviat a una dualitat creixent de la nostra societat, amb una part cada vegada més important de població fortament desarrelada del territori, un fet que es constata amb la baixa participació electoral i de moviments socials i veïnals, i en la dificultat creixent per gestionar la interlocució per mitjà dels canals tradicionals. Aquest fet, si bé present a tota l'illa, és particularment notori en els municipis de l'àrea metropolitana de Palma o aquells més turístics.

A aquest context s'hi suma el persistent impuls centralitzador i erosionador de la diversitat cultural i nacional per part de l'Estat espanyol, un fet que està duent la llengua catalana a una pèrdua progressiva del seu ús social, una qüestió a la que cal fer front de manera ràpida i efectiva no només per preservar una llengua que és llegat de generacions anteriors, sinó per assegurar que aquesta és llengua de present i de futur. En aquesta qüestió, com en tantes altres, cal entendre que la Mallorca de 2025 és molt diferent de la de 1986 i, per tant, les estratègies de normalització lingüística han d'evolucionar i adaptar-se a una realitat cada vegada més hostil a la llengua pròpia. L'objectiu ha de ser, sense cap dubtes, que la llengua catalana recuperi presència social i esdevengui llengua de cohesió del nostre país.

Sense llevar-li importància a aquests reptes, si hi ha un problema urgent que afecta el nostre país i al qual cal fer-hi front és l'accés a l'habitatge. Després d'anys d'especulació urbanística, de desenvolupament massiu de segones residències, de conversió d'habitatges en pisos turístics i de creixement poblacional, tenir un sostre a Mallorca s'ha convertit en un problema majúscul per un important i creixent nombre dels nostres veïnats, especialment persones joves, persones vulnerables, treballadors i treballadores temporals i persones immigrants. Els alts preus de l'habitatge ens condueixen a la pauperització progressiva dels mallorquins, fent inviable pràcticament qualsevol projecte de vida, tota vegada que s'accelera l'acaparament de capitals per part dels qui viuen de les rendes. Així, l'habitatge és, a dia d'avui, la primera causa de pobresa a les Illes Balears i, en un context de plena ocupació, és cada vegada més freqüent el sensellarisme o l'infrahabitatge. S'ha de dir clar: els mallorquins som més pobres i amb més desigualtats socials per mor del cost de l'habitatge.

Aquesta ponència beu de les reflexions col·lectives generades en els darrers anys dins MÉS per Mallorca i en el diàleg constant amb la societat civil mallorquina. Documents com "El full de ruta per transitar cap a un model més sostenible", "De què i com ha de parlar MÉS per Mallorca", aprovats al 2025 al Consell Polític, o les propostes del Fòrum de la Societat Civil —El turisme que volem i Quin és l'habitatge que volem?—, així com les anàlisis de les Fundacions Darder-Mascaró sobre l'hegemonia social i política a les Illes, han servit de base per a aquesta reflexió.

Així doncs, aquesta ponència té, per tant, vocació d'ésser breu, concisa i útil. No pretén només fixar el destí col·lectiu que volem assolir, sinó plantejar quin camí hem de recórrer per arribar-hi i construir la majoria social necessària per fer-ho possible.

2. LA MALLORCA QUE VOLEM

2.1 CASA

2.1.1 HABITATGE

L'accés a un habitatge és el problema principal que tenim a Mallorca. Fa dècades que patim un urbanisme depredador del territori i especulatiu, als quals se li sumen una absència històrica de polítiques públiques d'habitatge, amb un dels parcs públics més minsos de l'Estat i d'Europa i una aposta pel mercat com a únic agent provisor del dret a l'habitatge.

L'escalada de preus de la darrera dècada tant de compra com de lloguer fan que disposar d'un ca nostra sigui pràcticament inassumible per bona part de les famílies mallorquines, impedit l'emancipació del jovent, obligant milers de famílies a compartir pis o normalitzant l'infrahabitatge i el sensellarisme, fins i tot entre persones que fan feina.

Malgrat els esforços dels darrers governs d'esquerres d'augmentar el parc d'habitatge protegit o de limitar els lloguers turístics en pisos, aquests s'han provat llargament insuficients i la societat mallorquina ha anat patint un increment dels preus de lloguer i de compra. En aquest sentit, hem de ser clars: els esforços i la feina feta entre el 2015 i el 2023 no ha sigut efectiva ni ha permès posar remei al drama de l'habitatge. No hem sapigut o no hem pogut domar un mercat pensat únicament en fer negoci i no en garantir drets.

En aquest sentit, cal lamentar que la negativa del PSOE a regular els lloguers fins el maig del 2023 van impedir controlar els preus quan encara romanien a un llinar assumible. Per altra banda, i malgrat els recàrrecs fiscals sobre els habitatges de luxe, bona part de les noves promocions únicament s'han orientat a no residents amb un nivell adquisitiu molt alt.

L'arribada del PP al poder, lluny d'acabar amb un mercat extractivista, planteja precisament que el que cal és més mercat i que, en construir més, màgicament s'equilibraran els preus per la llei de l'oferta i la demanda. Dos anys i mig després d'aquestes receptes veiem com, a més de depredar el territori, els preus segueixen enfilant-se fins arribar a una situació insostenible, en què la societat és cada cop més dual i mentre la immensa majoria és de cada vegada més pobra, uns pocs són de cada vegada més rics.

Des de MÉS per Mallorca creiem que és el moment de dir basta i d'acabar amb el mercat de l'habitatge tal i com l'hem conegut fins ara. L'habitatge ha de ser en primer

lloc un dret, perquè tenir un ca nostra i un espai d'intimitat i de seguretat és indissociable del dret a una vida digna i, per poder tenir-lo, l'hem de poder pagar.

En aquest sentit, rebutjam el mercat com a provisor de drets fonamentals. L'habitatge no és ni pot ser considerat com qualsevol altre bé, és una part essencial per al desenvolupament d'un projecte de vida. En aquest sentit, cal tenir molt clar que el mercat serveix per garantir negoci, sí, però no per garantir drets.

És precisament per això que apostam per un mercat regulat al servei dels qui vivim aquí, tant en la compra com en el lloguer. Els habitatges han de ser per viure-hi: ni per fer negoci, ni per usos lúdics. Així, és necessari que deixin de ser el refugi financer d'estalviadors petits i grans, perquè és precisament l'expectativa de guanys la que impedeix aturar l'escalada de preus i és precisament el fet que ningú hi vol perdre el que impedeix baixar els preus. No: l'estalvi ha d'estar orientat a l'economia productiva i al canvi de model, i no a fomentar l'especulació immobiliària. Estam davant el precipici en termes socials, però també econòmics i de serveis públics, amb una falta evident de personal a pràcticament tots els sectors. Cal punxar el cercle viciós en què estam immersos, perquè, altrament, l'especulació immobiliària d'uns pocs acabarà fagocitant tota la resta de la societat.

Per això, és imprescindible condicionar la compra d'habitatge al fet de viure-hi, com ja es fa a nombrosos països del nostre entorn. Estats com Malta, Dinamarca o Suïssa apliquen restriccions a la compra per part de no residents, condicionant-les al seu ús com a residència principal (Suïssa), un període mínim de residència (Dinamarca) o un màxim d'habitatges per part de no residents (Malta). Per altra banda, la ciutat d'Àmsterdam prohibeix la compra de cases per llogar-les, amb vocació d'evitar que l'habitatge sigui refugi d'inversions. Per altra banda, i de forma complementària per evitar possibles buits legals, cal implantar recàrrecs fiscals a la compra especulativa, així com recàrrecs progressius sobre la compra de segones i successives residències, com fan països com Bèlgica on aquells compradors que no resideixen o venen l'habitatge en un període curt de temps han de pagar més impostos. Apostam, així, per una revisió fiscal profunda, tant en la compra com respecte de la tinença d'habitatges, que encareixi significativament el fet de tenir segones i successives residències, perquè, en un país amb poques cases, la fiscalitat no pot tractar igual l'habitatge principal que les segones i terceres residències.

Emperò, no és suficient amb prohibir l'especulació d'ara endavant, sinó que cal posar en marxa mesures contundents per assegurar que la pràctica totalitat de les cases són per viure-hi. Així, a Mallorca gairebé un 30% dels habitatges no tenen un ús residencial, ja sigui perquè estan buits, perquè es destinen al lloguer turístic o perquè són residència no principal. Precisament perquè creiem que la solució a la crisi habitacional no passa per construir encara més en una illa profundament malmesa ni

tampoc no pot esperar a que es construeixin noves cases, apostam per intervenir també els usos no residencials dels habitatges existents, amb mesures com la desamortització d'habitatges buits de grans tenidors, impostos alts sobre cases buides o recàrrecs sobre segones i successives residències. Tampoc podem permetre'ns que una part considerable del parc edificat sigui per usos turístics i, per tant, s'han de prohibir nous usos turístics en habitatges i anar progressivament fent desaparèixer els usos existents. Siguem clars: en un país on la gent no té casa ni la pot pagar, no hi pot haver cases buides ni cases per usos turístics. Les cases han de ser per viure-hi.

Si bé estimam que aquestes mesures (prohibir la compra a no residents, adequar els impostos municipals, implementar la prohibició de la venda especulativa, limitar el preu dels lloguers residencials, regular el lloguer d'habitacions, expropiar habitatges buits, etc...) s'han d'anar combinant i implementant, som conscients que per a moltes persones joves o no, famílies o persones major que precisen un tipus d'habitatge diferent al seu habitual, ens trobam amb una emergència habitacional que precisa d'una actuació immediata que per noltros es concreta en una abolicció a molt curt termini del que denominam lloguer turístic. Òbviament amb una clara política de control real de l'ús dels habitatges existents i indemnitzant, si escau, els drets adquirits i perjudicis demostrats dels propietaris d'habitatges als quals se'ls ha donat legalment aquest ús.

Però l'entrada d'aquestes cases al mercat no aconseguirà baixar els preus si segueix el model especulatiu i excloent que tenim. Al contrari, apostam per regular els preus dels lloguers, tot limitant-los i posant, així, fre a l'escalada. Emperò, el control de preus no es pot entendre com una mesura estructural i a llarg termini, totes les mesures enumerades han d'anar orientades a desincentivar el rendisme i l'especulació immobiliària i a canviar profundament la manera com participam del mercat de l'habitatge.

En aquest sentit, cal tenir en compte que no només el preu esdevé discriminatori, sinó que al nostre país és particularment difícil trobar una llar per aquells que tenen contractes de treball fixes discontinus, tenen infants, una altra nacionalitat o animals domèstics. S'ha d'acabar amb aquesta discriminació. Per això, apostam per un sector públic fort, amb un programa de lloguer d'habitatge de titularitat pública amb un preu màxim de lloguer fixat en el 30% dels ingressos del nucli familiar i també un lloguer social que doni seguretat als propietaris i que garanteixi un preu raonable als propietaris, però que garanteixi un preu raonable als llogaters sense cap tipus de discriminació.

Alhora, en una situació tan desigual com la que tenim entre llogaters i propietaris, cal un servei d'acompanyament jurídic davant d'abusos, de manera que el gaudi dels drets no depengui de la capacitat econòmica.

Més enllà d'aquestes mesures, i pel que fa a la construcció, creiem imprescindible evitar que les inversions i la mà d'obra es destinin a construccions poc útils per a resoldre el problema de l'habitatge, garantint que aquest procés de reforma no contribueixen a l'increment de dinàmiques especulatives i gentrificadores. En aquest sentit, la prohibició de la construcció d'habitatges en rústic no és només una aposta per la preservació del territori, sinó la garantia de que els pocs professionals que tenim es dedica a resoldre el problema d'accés a l'habitatge, en lloc d'empitjorar-ho.

En aquest sentit, som conscients que tenim un parc edificat particularment envellit i poc adaptat a les noves estructures familiars. Molts dels pisos dels anys 60, 70 i 80 han quedat grans per unes famílies de cada vegada més petites. Alhora, la immensa majoria de les cases de Mallorca es varen construir abans de que existís cap criteri tècnic d'eficiència energètica, condemnant els qui hi viuen a factures energètiques altes o a la falta de confort. Per altra banda, l'aposta pel decreixement turístic farà que hi hagi nombroses construccions obsoletes que es poden reaprofitar per donar solució a la crisi que patim.

La reforma i la rehabilitació energètica del parc edificat juguen un paper fonamental en el futur del sector de la construcció i han de permetre l'entrada de milers d'habitatges en el mercat, així com la millora de la qualitat de vida dels qui hi viuen. Per fer possible una rehabilitació a gran escala cal canviar els instruments que tenim damunt la taula, passant d'ajudes farragoses en què s'han d'avançar els fons i estan únicament a l'abast dels qui ja tenen capacitat inversora, a models universals en què els propis estalvis energètics paguen les inversions.

Per això, cal transformar el model econòmic des de la seva arrel, allò que fa imprescindible que aquest país tenguí totes les eines per decidir què vol ser i com vol ser-ho. Un canvi profund i ràpid en el mercat de l'habitatge no només és possible sinó que és l'única manera amb què podrem seguir vivint a Mallorca, als nostres pobles i als nostres barris. Recuperem ca nostra!

2.1.2 PROJECTES DE VIDA

El dret a construir un projecte de vida propi i estable s'ha convertit en un privilegi. A les Illes Balears, la classe treballadora (amb especial gravetat, les famílies amb infants) i una generació sencera de joves viu atrapada entre lloguers impossibles, salaris baixos i un futur cada cop més incert. El 2025, Balears és el territori amb el lloguer més car de l'Estat, i segons l'Observatori d'Emancipació del Consell de la Joventut, la joventut ha de destinar més del 135% del seu sou per poder independitzar-se. Aquest fet resumeix l'essència del que està passant: s'ha desconnectat el dret a l'habitatge del dret a viure amb dignitat. El mercat no garanteix drets, i un model econòmic basat en l'especulació i l'extractivisme de persones i territoris està expulsant els mallorquins i mallorquines de casa seva.

Aquesta realitat no és només un problema econòmic, sinó profundament polític i cultural, perquè aquesta falta de recursos ens impedeix d'involucrar-nos i comprometre'ns. Quan els joves no es poden emancipar, quan no poden triar si volen tenir fills o on volen viure, el país perd vitalitat i esperança. Quan famílies amb infants no poden assumir un nou contracte de lloguer, més car; quan les dones víctimes de violència masclista es veuen obligades a conviure amb els seus agressors, perquè no es poden emancipar; o quan les persones majors viuen atrapades dins un habitatge que no està adaptat a les seves necessitats, el país s'allunya d'un futur digne. La baixa natalitat, la precarietat crònica i l'angoixa per l'habitatge són símptomes d'un mateix mal: una societat que ha deixat de garantir les condicions materials per sostenir la vida. Per això, defensam que la lluita per l'habitatge i per la seguretat vital no és una qüestió sectorial, sinó l'eix central de la batalla per la igualtat i per l'arrelament al país.

MÉS per Mallorca defensa un model que permeti als mallorquins viure dignament i poder construir un projecte vital a llarg termini a la nostra terra. Una Mallorca on l'emancipació no sigui una aventura heroica, sinó una possibilitat natural; on el temps i els recursos permetin viure amb tranquil·litat; i on el futur no depengui d'haver nascut en una família amb propietats o contactes. Reivindicam el dret a la permanència com a dret col·lectiu: a romandre a la nostra illa (i també als nostres pobles i barris), a participar-hi, a transformar-la i a fer-ne una casa per a tothom.

2.2 FEINA: MODEL ECONÒMIC

2.2.2 LA POST-TURISTITZACIÓ

El model econòmic de Mallorca és avui un model esgotat. La dependència estructural del turisme i la construcció ha generat riquesa per a uns pocs, però ha deixat una societat desigual, amb salaris baixos, feines estacionals i un cost de vida insuportable. Ens ha convertit en una economia subalterna, incapaç de garantir una vida digna a la majoria de la ciutadania i profundament vulnerable davant qualsevol crisi global. Mallorca viu avui una paradoxa: tenim plena ocupació, però som més pobres. Les rendes del treball s'estanquen mentre les rendes del capital no deixen de créixer. Les persones treballadores sostenen el model, però els beneficis se'n van fora del país.

El missatge és clar: Mallorca treballa més que mai, però viu pitjor.

Aquest model no és sostenible ni socialment, ni ambientalment, ni econòmicament. Ha convertit el territori en un producte i ha sotmès la nostra economia a interessos externs, desplaçant la sobirania de la gent a mans d'inversors i fons rendistes. Per això, el debat sobre el model econòmic és, en realitat, un debat sobre sobirania: sobre qui decideix què es produeix, com i per a què. MÉS per Mallorca aposta per una transició justa cap a una economia més diversa, resilient i democràtica, que redueixi el pes del turisme massiu i aposti pel coneixement, la cultura, els serveis públics, el valor de les cures, la innovació i la sostenibilitat com a motors de futur.

Aquesta transició implica repensar-ho tot: el paper de les institucions, la relació amb el territori, la fiscalitat, la formació i el treball. Necessitam lideratge públic i planificació estratègica. No es tracta de confiar en les forces del mercat, sinó d'exercir el dret col·lectiu a planificar l'economia amb criteris de justícia social i equilibri territorial. El sector turístic ha de decreixer ordenadament i recuperar la seva funció social: ha de servir el país, no colonitzar-lo. L'energia, l'aigua, l'habitatge i el sòl han de deixar de ser actius financers per tornar a ser béns comuns.

El futur econòmic de Mallorca passa per tres grans objectius: diversificar, redistribuir i democratitzar. Diversificar per no dependre d'un sol sector; redistribuir perquè la riquesa serveixi per millorar la vida de la gent; i democratitzar perquè l'economia no sigui patrimoni d'una minoria.

Hem de definir una planificació estratègica que fixi objectius mesurables i temporals, que reguli els diferents sectors i impulsi aquells que generen riquesa compartida. Volem un pla de xoc per al període 2025-2035 que redueixi el pes del turisme en el PIB, reforci i promogui el sector públic, aposti per la reindustrialització verda, les

energies netes, l'agricultura ecològica i de proximitat, l'economia de les cures, l'economia social i solidària, els serveis propers, la innovació i la recerca.

El nou model econòmic ha de complir cinc principis bàsics:

1. Sobirania econòmica. Control dels sectors estratègics, dels recursos naturals i de les grans infraestructures (ports, aeroports, energia i territori).
2. Regulació i decreixement del model turístic. El turisme ha d'estar al servei del país i no a l'inrevés. Cal eliminar places inadequades, limitar els moviments aeris i nàutics, combatre l'oferta il·legal i recuperar habitatges per a ús residencial.
3. Diversificació productiva. Impulsar sectors com l'agroalimentari, la indústria verda, les tecnologies digitals, la recerca científica, la cultura i les activitats creatives, així com els serveis vinculats a la salut, l'educació, el lleure i el benestar.
4. Millora de les condicions laborals. Enfortir la negociació col·lectiva, dignificar salaris, combatre la bretxa salarial de gènere, reduir la temporalitat i la jornada de treball, així com fer efectius els drets laborals. Ningú hauria de ser pobre tot i treballar.
5. Redistribució i equitat. Reduir desigualtats, gravar les grans fortunes i rendes del capital i assegurar una fiscalitat justa que permeti finançar serveis públics potents i universals.

Aquest canvi de model no serà possible sense una nova cultura econòmica. Cal recuperar el sentit col·lectiu de l'economia com a eina al servei de la vida i del bé comú. Apostam per una economia social i democràtica, que posi límits a l'especulació i oportunitats a la gent.

En definitiva, volem un país on fer feina torni a significar tenir futur, i on el desenvolupament econòmic sigui sinònim de dignitat, sobirania i justícia. Volem un país del qual en poguem tornar a gaudi, amb una economia orientada als qui hi vivim i no únicament a qui ens visita. Recuperem ca nostra!

2.2.3 ESTAT DE BENESTAR I CURES

MÉS per Mallorca sempre ha defensat un estat del benestar públic i fort, basat en la igualtat d'oportunitats. Un país sense serveis públics sòlids és un país feble. La salut, l'educació, els serveis socials, l'atenció a la discapacitat i la dependència o el transport no poden dependre de la rendibilitat ni del lloc on es neix: són drets que sostenen la democràcia i la cohesió social. Per això, reivindicam un model de país que entengui que invertir en serveis públics és construir sobirania.

Les Illes Balears tenen encara dèficits estructurals: una atenció primària tensionada, una xarxa de dependència amb llargues esperes, una escolarització 0-3 insuficient, manca d'habitatge assequible i un transport públic que no cobreix les necessitats de la població que vivim aquí tot l'any. Davant l'envelliment accelerat de la població, és urgent construir un sistema de cures integral, amb professionals qualificats i recursos suficients, que garanteixi envelliment digne, conciliació real i atenció de qualitat. Les cures no poden seguir sent un assumpte domèstic ni una càrrega invisible que recau sobre les dones; han de ser una responsabilitat col·lectiva i una prioritat política.

Reivindicam la planificació a llarg termini: escoles públiques per als nous barris, centres de salut amb més personal, residències i centres de dia propers a la gent, un sistema de transport públic universal i gratuït, jornades laborals més reduïdes i facilitar la conciliació, i una xarxa de serveis de proximitat que faci possible viure arreu del territori amb igualtat de condicions. Aquesta aposta no és només social, sinó també estratègica: un país que cuida és un país que es fa fort.

La nostra visió del benestar no és assistencialista: és emancipadora. Les polítiques socials no són una solució curterminista, sinó l'eina que garanteix llibertat real. Defensem un model republicà de serveis públics que redueixi dependències, reparteixi temps i recursos i doni seguretat a la gent. El nostre compromís és construir estructures de país que facin possible viure amb dignitat des del naixement fins a la vellesa, amb els mateixos drets per a tothom, visqui on visqui i amb plena salut. En aquest context, cal millorar el nostre model sanitari, i incorporar-hi prestacions amb caràcter universal de dentista, òptica, auditiva i psicòleg clínic. No podem permetre'ns que la capacitat econòmica deixi persones sense tractament psicològic, bucodental o sense veure-hi bé.

És precisament des d'aquesta visió republicana de la justícia social que consideram imprescindible assegurar uns mínims materials per a totes les persones de la nostra societat com a única forma d'erradicar la pobresa i garantir que tothom pot gaudir lliurement dels seus drets i no de forma supeditada a la seva capacitat econòmica. Conscients de que els models actuals de suport condicionat o temporal a les persones

sovint són excloents o esdevenen estigmatitzadors, apostam per crear una renda bàsica amb caràcter universal i no condicional.

Alhora, creim en l'educació com a eina de progrés social i, en aquest sentit, cal incrementar notablement els recursos de què compta el sistema públic. L'educació és fonamental per la construcció d'una ciutadania crítica i madura i, consegüentment, d'una democràcia robusta. Ens pertoca a tots involucrar-nos en la formació dels infants i joves: escoles, famílies i societat hem de contribuir a la formació d'una ciutadania crítica i amb uns valors ètics republicans. Alhora, davant la preocupant aposta del govern del PP per la segregació escolar, apostam per l'escola pública com espai de trobada de tota la ciutadania, independentment de la seva classe social. En una societat cada vegada més desigual i on la llengua catalana troba cada dia més dificultats, l'escola pública ha de ser el bastió des d'on construir una ciutadania lliure, crítica i que tengui la llengua catalana com a pròpia. Defensem una educació pública, de qualitat i en català, des de l'etapa 0-3 a la universitat.

2.2.4 IGUALTAT I FEMINISMES

El feminisme, i sobretot el feminisme interseccional, és avui el moviment polític més transformador i universal que existeix. No hi haurà sobirania sense igualtat. Les dones continuen sostenint el país des dels espais més invisibles: en les cures, en el treball precari, en l'àmbit domèstic o en els serveis essencials. En molt de casos les cures a l'àmbit domèstic s'externalitzen i se'n fan càrrec dones migrades, molts de cops en situació irregular, cosa que fa que les dones migrades vegin multiplicada la seva precarietat. El sistema econòmic i social es construeix sobre aquesta desigualtat estructural, que combina patriarcat, racisme, precarietat i desigualtat econòmica. Per això, la mirada feminista interseccional no és un complement, sinó la condició per repensar Mallorca.

MÉS per Mallorca defensa una nova cultura política i econòmica feminista, que faci de la igualtat un principi transversal, capaç d'incorporar la veu de les joves i d'un país que vol decidir per ell mateix. No hi pot haver polítiques públiques sense perspectiva de gènere i sense perspectiva decolonial i antirracista, ni planificació econòmica que no tingui en compte qui cuida i com. Apostam per la sostenibilitat de la vida com a principi rector: garantir el temps, l'energia i els recursos per viure bé. Això implica reconèixer les cures com un sector productiu de primer ordre, dignificar les seves treballadores, redistribuir el temps de treball i garantir la corresponsabilitat entre homes, dones, empreses i institucions.

El feminisme interseccional també és democràcia. El feminisme interseccional, que incorpora les diferents opressions de gènere, classe, origen i edat. És el que qüestiona les jerarquies, reparteix el poder i obre espais de llibertat. Necessitam polítiques feministes a l'educació, als mitjans de comunicació, a l'urbanisme, a l'àmbit de la salut i a la cultura; cal construir una societat lliure de violències, amb institucions que protegeixin i reparin, però també que previnguin i transformin. El nostre compromís és fer de Mallorca una illa feminista, segura i igualitària.

El feminisme ens ensenya que no hi ha emancipació individual sense emancipació col·lectiva. La igualtat, com la democràcia, es construeix cada dia.

2.3 ILLA: MODEL DE PAÍS

Construir un model de país vol dir definir com volem viure, com volem decidir i com volem ser reconeguts. No és només una qüestió d'estructures administratives, sinó de proposar un projecte compartit per Mallorca que posi per davant els drets bàsics dels seus habitants.

El model de país que volem no pot separar-se de la necessitat d'un nou model de món que tengui en compte els límits planetaris que el capitalisme ha trencat. La preservació de l'illa passa necessàriament per la preservació del planeta i és l'única garantia de supervivència. En aquest sentit, és indispensable un canvi radical de model a escala planetària si volem d'evitar el col·lapse planetari i una successió d'esdeveniments catastròfics que impedeixi la vida així com l'hem coneguda fins ara.

Des de MÉS per Mallorca defensar que aquest model s'ha de construir sobre tres eixos fonamentals que es retroalimenten entre si: sobirania, llengua i territori. Sense sobirania no hi ha llibertat possible, sense territori no hi ha futur i sense llengua no hi ha identitat col·lectiva.

El futur de Mallorca dependrà de la capacitat que tinguem de garantir que les noves generacions puguin viure, créixer i decidir aquí, amb dignitat. La sobirania és la possibilitat real de cada jove d'arrelar-se al seu territori, de construir un projecte vital i de tenir veu en el rumb col·lectiu del país.

Avui, però, aquesta sobirania vital està amenaçada. L'especulació urbanística, l'encariment del lloguer, la precarietat laboral i la dependència econòmica de sectors intensius posen en risc la continuïtat de la nostra gent jove. Una Mallorca que expulsa la seva joventut és una Mallorca sense futur. Aquesta pèrdua de futur no és interna, sinó conseqüència d'un model econòmic imposat per l'Estat espanyol, orientat als interessos externs. Per això, tenir un país lliure no és un caprici identitari, sinó una condició material per decidir un altre rumb econòmic, diversificat, just i arrelat al territori.

Per això, defensar el dret de les classes treballadores a viure dignament aquí és una qüestió de justícia social i de supervivència col·lectiva. Les generacions que avui s'aixequen davant la crisi ecològica, el canvi climàtic o les desigualtats no són només "el futur": són el present actiu del nostre país.

Creiem fermament que el dret a viure bé —a tenir accés a allò que és digne, bonic i nutritiu— és un dret de primer ordre. No es tracta de luxes superflus, sinó d'elements essencials per a una vida lliure i plena. La bellesa, el descans i el lleure no són privilegis, sinó drets polítics que haurien de formar part de tota democràcia real.

Vivim en una societat on la productivitat i l'eficiència s'han convertit en els valors dominants. Tot allò que no produeix o no genera rendiment sembla inútil. Però aquest model de vida —centrat en el treball, el consum i la competitivitat— genera esgotament, desigualtat i solitud. Ens fa creure que la felicitat depèn de la capacitat individual de rendir, quan en realitat la vida és una experiència col·lectiva, interdependent i finita.

El dret a viure bé és, per tant, una qüestió de classe i de sobirania social. Perquè no tothom pot permetre's descansar, cuidar o ser cuidat, ni tenir temps lliure. El capitalisme no només concentra riquesa, sinó també temps, espai i possibilitats de vida. Mentre una minoria acumula el silenci, el paisatge i el descans, la majoria viu atrapada entre la feina i la incertesa.

Davant aquesta lògica vertical —on uns pocs decideixen i els altres sostenen—, reivindicam una condició horitzontal de l'existència. Ser horitzontal vol dir reconèixer que tots depenem de tots, que la vida no és possible sense les cures, sense els vincles ni sense el suport mutu. Significa entendre que les tasques invisibles que sostenen el món, majoritàriament realitzades per dones, i moltes vegades externalitzades en dones migrants i racialitzades —netejar, cuidar, escoltar, acompanyar—, són tan essencials com qualsevol treball productiu, i que mereixen el mateix reconeixement social i econòmic.

Per això, la política de les cures és també una política de classe. No només perquè la major part del treball de cura és feminitzat i precaritzat, sinó perquè les classes populars són les que menys marge tenen per dedicar temps a la vida i més n'han de dedicar a sobreviure. Repartir la riquesa ha d'anar acompanyat de repartir el temps, l'atenció i el descans. En aquest sentit, cal avançar decididament en el repartiment del treball i la reducció de la jornada laboral, pilar indispensable, juntament amb els serveis públics per a poder conciliar i en la universalització de drets, com la renda bàsica universal, l'educació 0-3 100% gratuïta i serveis de cura universals de dependència.

La sobirania del país, així, també és la capacitat col·lectiva de decidir com volem viure. Una Mallorca sobirana és aquella que permet que la seva gent tingui temps per viure, per estimar, per cuidar, per gaudir del paisatge i de la cultura. Que no expulsi la seva població jove ni condemni la majoria a una vida sense horitzó.

Viure bé és, també, una forma de resistència política davant el model que redueix la vida a produir i consumir.

Les esquerres no podem oblidar-ho: la transformació política també és una batalla per recuperar el dret col·lectiu a una vida bona. És una forma de resistència política davant el model que redueix la vida a produir i a consumir. Quan la vida és només treball i

consum, quan manca temps per al lleure i per la comunitat, quan manca un entorn que alimenti l'ànima, estam reforçant un model que desgasta, empobreix i desarrela.

Així, la lluita de classes es transforma i s'eixampla: ja no és només entre qui té i qui no té, sinó entre qui pot viure i qui només sobreviu. I aquesta és, avui, la batalla més política de totes.

2.3.1 SOBIRANIA

La sobirania és el nucli del nostre projecte polític. No com una consigna, sinó com una necessitat democràtica. Ser sobirans vol dir poder decidir sobre allò que afecta la nostra vida col·lectiva i el nostre futur com a poble.

Durant massa temps, l'autogovern de les Illes Balears ha estat limitat per dependències econòmiques, per un sistema de finançament injust i per un marc institucional que no reconeix la nostra singularitat ni la nostra voluntat de ser. Hem estat, massa sovint, un territori menystingut. I encara ho som.

Per això reivindicam un nou horitzó. Quan parlem de sobirania, ho feim en plural. Parlem de sobirania política, per gestionar la totalitat dels nostres recursos i per alliberar-nos de la dependència del turisme i de les grans corporacions per decidir sobre el nostre futur com a poble. De sobirania econòmica, per alliberar-nos de la dependència del turisme i de les grans corporacions. De sobirania energètica i alimentària, per assegurar la sostenibilitat i la justícia ambiental. I de sobirania cultural i lingüística, perquè només si som capaços de pensar i expressar-nos des de la nostra pròpia llengua serem realment lliures.

Totes aquestes sobiranies són cares d'una mateixa moneda: la d'un país que vol viure en plenitud democràtica.

El nostre horitzó és republicà perquè entenem la República Mallorquina com a eina de transformació i d'igualtat, com un model de societat que posa fi als privilegis heretats i que reconeix la diversitat com a força. Per assolir la sobirania plena per Mallorca, cal construir una nova majoria social capaç d'aconseguir l'hegemonia cultural i política que ens faci avançar cap a aquest canvi de societat. Se tracta de construir un Bloc Nacional Alternatiu. Hem de diferenciar allò que són projectes de País a llarg termini, de les propostes per avançar i conformar aquest Bloc Nacional Alternatiu.

Des de la nostra sobirania insular, hem de construir els lligams confederals amb les altres illes, perquè hi ha objectius comuns front a l'estat i la UE, que sols es podran afrontar col·lectivament com Illes. Cal inserir la lluita per la nostra sobirania, en el context general dels altres pobles que reclamen la seva sobirania. Els projectes sobirans no sols es construeixen des de l'autoafirmació, sinó també en les aliances i projectes de lluites compartides amb els altres pobles. Des de la nostra sobirania, cal estar oberts a la construcció de projectes amb altres pobles en plena igualtat i per unes societats més lliures i més justes.

Defensem, doncs, un projecte republicà i confederal dels Països Catalans, sense perjudici de les relacions que es puguin establir amb l'Estat espanyol i la Unió Europea, que posi en comú les lluites pel dret a decidir, per l'igualtat, per la cultura i pel treball

digne. Un projecte basat en la fraternitat i la radicalitat democràtica, capaç de construir una hegemonia compartida davant els poders que ens volen fragmentats i dependents.

La sobirania que reivindicam és, en definitiva, una aposta pel futur: pel dret de cada poble a decidir lliurement el seu camí, pel reconeixement de la diversitat interna de les Illes i pel vincle viu amb els Països Catalans.

En el procés de construcció d'aquest projecte, cal incrementar tot tipus de relacions amb els països catalans, per crear les condicions que ens permetin superar els actuals marcs legislatius. Només des d'aquesta mirada republicana i de país complet podrem bastir un projecte nacional de les Illes que sigui alhora lliure, just i solidari; un projecte que no es conformi amb gestionar l'autonomia, sinó que aspiri a exercir la llibertat.

2.3.2 TERRITORI

Mallorca ha estat històricament trinxada per un model econòmic depredador del territori. Malgrat els esforços de l'ecologisme polític i social, la protecció i la millora mediambiental del país no han millorat substancialment i, en molts dels aspectes, ens trobam en una situació límit. Les causes les hem de trobar no tant en la ineficàcia de les polítiques públiques sinó en un model econòmic profundament insostenible.

Des de MÉS per Mallorca creiem que és el moment de dir prou i d'elevant considerablement la protecció del nostre territori, conscients que sense una preservació territorial, no és possible la vida a Mallorca. Així, a més d'un canvi de model econòmic profund, apostam per una nova relació amb el sòl rústic, que acabi amb tots aquells usos impropis i que permeti destinar-lo per allò que ha de ser: la conservació de la biodiversitat i la producció d'aliments. Cal, davant tot defensar la rendibilitat i viabilitat agrícola i ramadera, així com, per altra banda, vigilar l'entrada en els ports de productes alimentaris amb traces d'additius químics prohibits a les Illes Balears

En aquest sentit, la prohibició de la construcció en sòl rústic no és només indispensable per evitar l'especulació amb l'habitatge i el sòl, sinó que és l'única via per garantir la conservació de l'illa i la producció agrícola.

Però no basta amb evitar noves construccions en sòl rústic, sinó que cal apostar pel decreixement en el consum de territori. Així com el canvi climàtic imposa reptes majúsculs, també ens ha de permetre repensar el model territorial de Mallorca i corregir els errors del passat. En un context d'increment de la virulència dels fenòmens meteorològics i costaners, així com dels incendis, cal una estratègia clara per evitar riscos futurs per les persones i els béns i això passa per augmentar la massa forestal per absorbir el màxim de CO₂, adaptar el sòl rústic per millorar la funció d'embornal per les pluges torrencials, deconstruir les zones inundables i renaturalitzar la costa, entre d'altres.

Canvi climàtic i transició energètica

El canvi climàtic és precisament el major repte que afronta la humanitat i Mallorca no n'és aliena, ans al contrari. La Mediterrània és a l'epicentre dels seus efectes i nosaltres no podem ésser aliens a la lluita contra el canvi climàtic. Apostam de forma decidida per accelerar la descarbonització de la nostra economia, però la urgència d'actuar no ens ha de fer caure en errors del passat. No basta amb canviar la font d'energia, hem de canviar el model energètic.

Així, hem de prioritzar l'estalvi i l'eficiència energètica, amb una reducció sostinguda

dels consums, particularment entre els grans consumidors. En aquest sentit, la sortida del model turístic de masses no és només desitjable des del punt de vista social i econòmic, sinó que és imprescindible ambientalment i per l'assoliment dels objectius climàtics.

Per altra banda, cal ordenar l'aterratge de les energies renovables. Defensem un model 100% renovable i una producció local de l'energia. Com a MÉS per Mallorca som conscients que ni volem ni podem externalitzar els nostres consums energètics i que la producció local no és només ésser responsables amb els nostres impactes, sinó que és estratègic per la sobirania energètica del país.

En aquest sentit, el nostre model d'energies renovables passa per una implantació ordenada en el territori que prioritzi les zones urbanes. Per fer-ho, no cal reinventar res: basta fer complir les obligacions legals que ja existeixen sobre grans cobertes i aparcaments i, pel que fa a la resta de necessitats, deixant enrere el model d'ús admès en sòl rústic i apostant per planificació territorial expressa.

Mobilitat

Una eix principal per la sostenibilitat de l'illa passa per capgirar la mobilitat, deixant enrere el model d'una persona, un cotxe. La congestió de les nostres carreteres, la contaminació i la pèrdua de l'espai públic per la gent són conseqüències directes d'un model pensat només per als cotxes i per la seva circulació. Cal fer del transport públic una vertadera alternativa al vehicle privat i això passa necessàriament per transformar les nostres ciutats i pobles per facilitar els desplaçaments a peu o en bicicleta i per augmentar de forma important l'oferta de transport públic. Apostam per fer créixer la xarxa ferroviària, com a model de transport vertebrador del territori, amb ampliacions cap al Llevant, Alcúdia, Migjorn i Ponent, però també posant damunt la taula la necessitat de vertebrar un corredor ferroviari metropolità des d'Andratx a Lluçmajor. Per fer-ho possible, és imprescindible comptar amb més recursos i això passa necessàriament per un conveni ferroviari amb l'Estat. Aquest ha de ser un dels eixos estratègics de la nostra presència al Congrés, perquè no podem acceptar que l'Estat es gastí més de 12.000 milions d'euros en AVE a la Península entre el 2021 i el 2025 i no trobi ni un euro pel tren de Mallorca.

Per altra banda, encara que la xarxa de bus interurbà ha millorat substancialment els darrers anys, aquesta s'ha demostrat del tot insuficient per les necessitats dels mallorquins. És urgent i imprescindible incrementar notablement l'oferta de busos, prioritjant la població resident, tant amb la connexió amb Ciutat com entre comarques. En aquest sentit, transformar la mobilitat passa irremeiablement per deixar enrere el palmacentrisme. Cal també posar els sistemes de mobilitat exterior

(ports i aeroports) al servei dels habitants de l'illa per garantir-nos una connexió permanent amb el món, de manera independent de la indústria turística.

Recursos naturals

En matèria de residus, veiem com, malgrat comptar amb una Llei pionera i nombrosos exemples de bones pràctiques, els resultats segueixen essent llargament insuficients i seguim tenint un model de consum d'un sol ús on bona part acaba cremant a Son Reus. Com a partit ecologista ens fixam l'objectiu del residu zero, com ja han fet ciutats i pobles de tota Europa o illes com Sardenya. Cal impulsar la prevenció de residus i la reutilització, ja sigui d'objectes com d'envasos, així com millorar la recollida selectiva, particularment als municipis de l'àrea metropolitana. L'objectiu polític a mig termini passa per poder tancar dos dels quatre forns de la incineradora i, per una vegada finalitzada la concessió, internalitzar el servei de tractament de residus.

L'altre gran repte en matèria de recursos naturals és l'accés a l'aigua. Tot i ser un bé imprescindible per a la vida i un dret bàsic per a qualsevol persona, veiem com l'accés a aquest està, de cada vegada, menys garantit. La sequera persistent, lligada a una major volatilitat de les precipitacions, ens situa en un escenari preocupant en moltíssims municipis que any rere any han de fer talls. Encara que les millores d'eficiència de la xarxa són imprescindibles, aquestes mai seran suficients per suportar els increments de turistes i de població que tenim. Així, és necessari acabar amb les pèrdues de la xarxa, sí, però és encara més important reduir consums, particularment entre els grans consumidors. Alhora, el futur de l'accés a l'aigua a Mallorca passa per garantir la interconnexió de tots els pobles per acabar amb talls i camionades; millorar les infraestructures de depuració, optimitzant el seu funcionament a partir d'una correcta separació de pluvials, del control de salinitat i de la incorporació de la depuració terciària. Així mateix, és fonamental garantir el bon estat i el correcte funcionament dels emissaris submarins per minvar la degradació dels ecosistemes marins.

Volem poder tornar a gaudir de la nostra illa, de ca nostra, i, per fer-ho, hem de capgirar el model territorial, de mobilitat i de consum de recursos naturals. La Mallorca pre-turisme no tornarà, però no renunciem a tornar a gaudir d'espais naturals restaurats ni platges on s'hi pugui estar. No ens resignem a haver de perdre hores dia a dia a un embós ni a veure com els busos passen plens i no hi podem pujar. No ens resignem a patir talls d'aigua cada estiu. Recuperem ca nostra, per poder viure-hi dignament avui i també les generacions futures.

2.3.3 LLENGUA

El català és molt més que una eina de comunicació: és el fonament cultural i polític del nostre projecte de país.

Segons dades del departament de filologia catalana de la Universitat de les Illes Balears, la situació lingüística del català a Mallorca és preocupants. Només un terç de la població de les Illes Balears té el català com a llengua inicial, i menys d'un 30 % el fa servir sempre dins ca seva. Entre els joves, l'ús social és encara més baix: només un 13 % el fa servir amb les amistats, un 16 % amb la parella i un 7 % amb desconeguts. Són dades que no poden deixar indiferent a ningú que cregui en l'autogovern i en la cohesió social.

Aquest retrocés no és només lingüístic: és polític. Quan el català perd presència, el que retrocedeix és la idea de comunitat compartida, la consciència que som un poble amb veu pròpia.

Per això, hem de superar la mirada purament defensiva. No basta protegir la llengua, cal activar-la, fer-la viure en tots els àmbits: a les escoles, als mitjans, a les xarxes, als espais d'oci, a la feina, a la música i a la cultura popular. És imprescindible garantir la presència del català en les noves formes de comunicació digital, on es juguen els referents de les futures generacions; per aconseguir-ho cal enfortir decididament les nostres indústries creatives i incentivar la creació de continguts de qualitat en la nostra llengua. Necessitam polítiques lingüístiques valentes, que no només preservin, sinó que guanyin nous parlants i ampliïn els usos reals.

Reivindicam una nova etapa de normalització basada en tres idees:

- **Inclusió:** el català ha de ser llengua d'acollida. Totes les persones que viuen a les Illes han de sentir que hi tenen lloc, que parlar català és una manera de participar d'un nosaltres compartit, inseparable del reforç d'una idea de comunitat nacional integradora i construïda des de baix i des de molt diversos orígens.
- **Igualtat:** parlar català ha de ser una oportunitat. Cal garantir-ne la presència a tots els àmbits de la societat, reforçar el seu prestigi i equiparar-la a qualsevol llengua plenament normalitzada. Això implica incrementar els espais en què és formalment requerida, però, alhora i sobretot, fer-ho amb les eines formatives i de suport real que permeten que el requisit formal es garanteixi de forma pràctica i efectiva i que se puguin transcendir els àmbits regulats.

- Orgull i modernitat: el català no pot associar-se només a la tradició, sinó també a la creativitat, la recerca, la innovació i la cultura contemporània.

Fer país és també fer llengua. I per això, quan defensam el dret a viure plenament en català, el que estam defensant és la sobirania de poder dir el món des de la nostra pròpia veu.

Posar en marxa una nova normalització lingüística té, com a principal entrebanc, que el català ha deixat de ser imprescindible per dur una vida a Mallorca, fet que duu a pensar que aprendre català no millorarà la situació laboral i de benestar social. Cal superar els esquemes tradicionals de promoció en l'àmbit de l'administració pública i impulsar una actitud de defensa quotidiana de la llengua entre les persones que parlen la llengua catalana i se l'estimen, fent créixer l'ús del català en el dia a dia. Al mateix temps, cal reforçar els moviments socials i les xarxes d'acció ciutadana en defensa de la normalització lingüística, per la seva tasca fonamental, així com incrementar el prestigi de la llengua catalana.

2.3.4 CULTURA

La cultura és l'ànima del nostre poble i l'expressió viva de la nostra identitat compartida. En un món globalitzat, enfortir i protegir la cultura pròpia no és només una qüestió artística, sinó un acte de sobirania i de resistència que ens cohesiona com a societat.

MÉS per Mallorca entén la cultura com un dret essencial i un servei públic que ha de ser accessible per a tothom. Per això, plantegem la necessitat de protegir i impulsar la cultura pròpia a partir de quatre eixos fonamentals:

En primer lloc, l'espai comunicatiu. És imprescindible potenciar els mitjans de comunicació en català, tant els públics com els privats. Necessitam uns mitjans públics forts i de qualitat que actuïn com a motor de la indústria audiovisual, però també cal donar suport estructural a la premsa, ràdio i mitjans digitals privats en la nostra llengua per garantir que la informació i l'entreteniment en clau mallorquina siguin competitius i arribin a tota la ciutadania.

En segon lloc, la creació de públics. No n'hi ha prou amb donar suport a la creació; cal treballar activament per augmentar el públic consumidor de cultura pròpia. Hem de trencar barreres i fer atractives les produccions culturals illenques per a tots els sectors socials, fomentant nous hàbits de consum cultural que facin sostenible la nostra indústria creativa.

En tercer lloc, el patrimoni i la tradició. Les institucions públiques han de liderar la promoció, la investigació i la difusió de la nostra tradició i del patrimoni cultural, material i immaterial. Hem de dignificar la cultura popular i assegurar-ne la transmissió, entenent les nostres arrels no com un passat estàtic, sinó com la base sòlida des d'on projectar-nos cap al futur.

Finalment, l'educació com a porta d'accés. Cal millorar el sistema educatiu perquè sigui la principal eina d'entrada a la cultura pròpia. L'escola ha de garantir que tots els infants i joves, independentment del seu origen familiar, coneguin, gaudeixin i facin seus els referents culturals de Mallorca, convertint la cultura en un espai comú de trobada i d'integració social. Fer cultura és, en definitiva, fer país.

2.3.5 ANTIFEIXISME I MEMÒRIA

Som un partit antifeixista. Ho som per convicció democràtica, per herència històrica i per sentit de país. El feixisme no és només un record del passat: és una amenaça present, que adopta formes noves —més subtils o més descarades— però que sempre té el mateix objectiu: negar la llibertat, uniformitzar la diferència i imposar la por com a manera d'ordre.

El nostre país sap què significa això. Mallorca especialment, i la resta d'Illes, van patir amb brutalitat la repressió franquista, l'exili, els afusellaments i el silenci imposat. Durant dècades, la memòria d'aquells que lluitaren per la democràcia i la justícia fou condemnada a l'oblit.

Encara que les actuals institucions van representar un avanç important respecte a l'anterior dictadura franquista, no hem d'oblidar que estan parcialment llastrades per elements de l'anterior règim que van perdurar després de la Transició política. També, com passa a la resta del món on no hi ha dictadures, aquestes institucions permeten la participació ciutadana de manera molt limitada i són molt influenciables pels grans poders econòmics i mediàtics. En aquest sentit, hem de contemplar tant la seva millora progressiva com la seva substitució futura per altres vertaderament participatives i obertes a la ciutadania.

La Llei de recuperació de persones desaparegudes durant la guerra civil i el franquisme de l'any 2016 i la Llei de Memòria Democràtica de les Illes Balears, aprovada el 2018, va ser un pas endavant per reparar aquell deute: establia mecanismes de veritat, reconeixement i reparació, i convertia la memòria en un assumpte públic, després de tants d'anys de silenci privat.

Avui, però, el govern del Partit Popular ha pactat amb Vox la seva derogació a canvi del suport als pressupostos autonòmics. Una decisió que significa una aliança amb la reacció, una concessió a la cultura del negacionisme i de la por. El PP i Vox no només deroguen una llei; deroguen un consens democràtic que havia costat dècades construir.

Aquesta ofensiva no és aïllada: forma part d'una onada reaccionària global que qüestiona els drets de les dones, de les persones LGTBIQ+, de les persones migrades i racialitzades, de les minories culturals i lingüístiques, i que perpetua la violència política i el feixisme. Davant d'això, el nostre compromís és inequívoc: defensar la democràcia, la diversitat i la llibertat amb la mateixa fermesa amb què altres generacions les conqueriren.

El record dels qui foren represaliats no és només una qüestió de justícia històrica, sinó una eina per enfortir la consciència democràtica del present. La memòria no és passat: és una trinxera contra la impunitat i l'oblit.

Reivindicam els espais de memòria com a llocs de pedagogia i compromís, i exigim que cap institució pública doni cobertura ni legitimitat a símbols, discursos o actituds que banalitzin la dictadura o la violència política.

Per a MÉS, l'antifeixisme és una actitud vital i col·lectiva. És garantir que cada generació entengui que la democràcia no és irreversible, que la llibertat s'ha de defensar cada dia, i que

la justícia social i la igualtat són les millors armes contra la intolerància. És fer política amb memòria, per no repetir errors. És construir un futur en què la veritat, la dignitat i la solidaritat siguin la base d'una societat lliure.

Per això ens comprometem a continuar donant suport a les entitats memorialistes, protegint els espais de memòria i impulsant polítiques educatives que transmetin els valors antifeixistes des de la infància fins a l'edat adulta.

Defensar la memòria no és mirar enrere: és mirar endavant amb consciència, coratge i dignitat. Creim en una Mallorca on tothom hi pugui tenir un projecte de vida digna, on es respectin els drets de les persones i on les minories no siguin atacades ni silenciades. Plantar cara al feixisme i les extremes dretes també és recuperar ca nostra!

Davant l'ofensiva global de l'extrema dreta militant i una dreta que justifica i blanqueja el feixisme, cal construir una cultura d'unitat antifeixista, des de la mobilització social i la confluència democràtica de les forces polítiques.

3 COM HO FAREM POSSIBLE

3.1 EL ROL DE MÉS PER MALLORCA DAVANT UN NOU CICLE POLÍTIC

MÉS per Mallorca és, avui, l'espai polític que millor sintetitza la voluntat de ser i de decidir de la nostra gent. Un moviment que combina la força institucional amb l'arrel social, la militància amb el compromís quotidià, i la defensa dels drets de les persones amb la reivindicació de la sobirania col·lectiva. Som l'eina útil del poble de Mallorca per fer front a un model que ens vol subordinats i muts davant les grans injustícies que minven la qualitat de vida dels ciutadans i ciutadanes. En temps de descrèdit de la política i d'apatia col·lectiva, MÉS representa el fil de continuïtat d'una tradició transformadora i democràtica que ve de lluny, que va de la defensa del territori a la lluita per la llengua, de la memòria democràtica a la justícia social i del feminisme a l'anticapitalisme.

MÉS és l'eina útil perquè ha sabut construir un projecte de país arrelat i viu. Un projecte que neix de baix, dels municipis. Com a força municipalista, MÉS per Mallorca entén que és als pobles on es construeix la democràcia real i on la política pren sentit. La nostra força no prové de les estructures, sinó de les persones i dels projectes concrets que transformen el dia a dia de la gent. Els ajuntaments són l'espai on la política esdevé tangible: allà on s'obren escoles i centres de dia, on es protegeixen els espais naturals, on es decideix que el català sigui llengua d'atenció i d'acollida, on es planifica el futur amb proximitat i honestedat.

El municipalisme és també una manera d'entendre el país: una Mallorca feta de comunitats vives, de barris i pobles amb identitat pròpia, de gent que s'organitza per cuidar-se i per avançar col·lectivament. Aquesta manera de fer política —de baix a dalt, amb la gent i per la gent— és la que ens ha permès mantenir-nos fidels als nostres valors i consolidar una base social sòlida, capaç de resistir les oscil·lacions del poder institucional. MÉS és avui una realitat política madura perquè ha crescut arrelada al territori i connectada a les necessitats reals de la ciutadania.

Quan hem tengut oportunitat de governar, hem demostrat que es pot fer amb honestedat i amb valentia; que es pot fer política des de la proximitat, però amb mirada de país. Hem aprovat lleis valentes que han canviat el paradigma en molts aspectes, hem creat la Renda Social Garantida i, des dels municipis, s'està fent una feina incansable per tal de no permetre l'espoli total i absolut del nostre territori. S'està fent feina per l'ús social del català, per garantir espais públics més inclusius i sostenibles, i per construir institucions més obertes, transparents i participatives.

Tanmateix, hem d'assumir amb honestedat que, en determinats moments, no hem sabut respondre a les expectatives que la nostra gent havia dipositat en nosaltres. En alguns àmbits, ens hem deixat engolir per la inèrcia institucional, per la lentitud de la maquinària administrativa i per una estructura burocràtica que sovint paralitza la transformació que volem impulsar. Ens hem vist atrapats en les dinàmiques del poder, en la premsa i la gestió quotidiana, i això ens ha allunyat —encara que fos de manera involuntària— del batec de la gent i del sentit original del nostre projecte: fer política per canviar les coses, no sols per gestionar-les.

També hem de saber explicar els pactes de govern amb altres forces i que no sempre podem aplicar el nostre programa electoral al cent per cent en un govern de coalició. Si el balanç dels acords és positiu o no, cal contrastar-ho de forma habitual amb els nostres militants i amb convocatòries obertes cap als nostres votants.

Aquesta és la nostra autocrítica necessària, i alhora la nostra força per créixer i millorar. Ens toca recuperar el fil de la coherència, que és el que ens dona credibilitat i sentit. Hem de ser capaços de fer exactament allò que hem dit que faríem; de mantenir la paraula donada com a principi polític, no com a eslògan. La coherència és la nostra identitat més profunda, el que ens diferencia enmig d'un panorama polític on massa sovint es prioritzen els interessos de partit o el càlcul electoral per damunt del bé comú.

Fer política amb coherència vol dir mantenir-se fidel als valors que ens defineixen: la defensa del territori per damunt del negoci, la llengua com a instrument de llibertat i no com a moneda de canvi, la igualtat com a eix transversal -entesa des d'un feminisme interseccional que afronti totes les formes de discriminació- i no com a retòrica buida, la democràcia com a exercici de sobirania popular i no com a tràmit formal. Si aconseguim mantenir aquesta coherència, si tornam a fer el que vam prometre fer, la confiança de la gent tornarà a créixer i el projecte de país que representem tornarà a avançar amb força.

Fa dos anys aconseguírem un diputat al Congrés dels Diputats de Madrid. Això va representar una fita històrica per al sobiranisme mallorquí: Mallorca tenia veu pròpia a l'Estat espanyol. Aquesta presència ens ha permès obrir una escletxa en un espai fins ara dominat per interessos aliens, i traslladar-hi un missatge clar: que la nostra illa vol decidir sobre el seu futur i que no accepta ser tractada com una perifèria de ningú.

A diferència de les forces estatals, que actuen en funció d'interessos, no tots sempre coincidents amb els nostres, MÉS és un instrument de sobirania col·lectiva: pensa, parla i decideix des de Mallorca i per Mallorca, en coordinació fraterna amb les altres Illes i amb tots els pobles que, com nosaltres, lluiten per ser lliures. Aquesta veu pròpia ha de ser una eina de transformació i de dignitat: no volem ser convidats de pedra a les decisions que ens afecten, sinó protagonistes d'un projecte de futur compartit. En

el supòsit d'accedir al Congrés, al Senat o al Parlament Europeu, en coalició amb altres forces, hem d'aconseguir que els nostres plantejaments siguin respectats i acceptats, en un context de relacions horitzontals i democràtiques entre pobles.

Ara bé, disposar d'aquesta veu també ens obliga a ser rigorosos. Hem de definir molt bé els objectius i les línies estratègiques de la nostra acció a Madrid per poder afinar i optimitzar els recursos, maximitzar els resultats i reforçar la nostra credibilitat política. Cal que aquesta presència sigui coherent amb el que defensam aquí, amb una agenda clara i útil per a la gent: finançament just, competències plenes, control sobre l'habitatge, protecció del territori i defensa efectiva de la llengua i la cultura.

Aquest exercici d'autocrítica, de coherència i de planificació ha de servir per enfortir MÉS com a projecte col·lectiu i per preparar-nos per al que ja tenim a tocar: un nou cicle polític.

El 2027 celebrarem eleccions autonòmiques, insulars i municipals, i hem d'arribar-hi amb la millor versió de nosaltres mateixos: amb un relat sòlid, amb organització interna forta i amb una proposta capaç d'il·lusionar una nova majoria social.

3.2 LÍNIES ESTRATÈGIQUES:

3.2.1 AMPLIAR L'HEGEMONIA NACIONAL I SOCIAL

El gran repte de MÉS per Mallorca és convertir la consciència de país en una majoria política transformadora. El sentiment de pertinença, l'amor per la llengua i el territori, o la defensa dels serveis públics ja són valors àmpliament compartits; però cal fer-ne la base d'un projecte polític majoritari, capaç d'oferir solucions concretes i de governar amb eficàcia.

Això implica ampliar l'espai polític i social: sortir del marc dels convençuts i obrir-se a la gent que comparteix els nostres valors encara que no hagi votat mai opcions sobiranes. Les enquestes demostren que tenim marge de creixement en aquest sentit, i això ens obliga a tenir discurs, llenguatge i actitud per arribar-hi.

L'hegemonia s'aconsegueix quan les idees del país —la sobirania, la justícia, la igualtat i la sostenibilitat— deixen de ser patrimoni d'una minoria per convertir-se en sentit comú col·lectiu. Hem de fer de la defensa de Mallorca una causa útil per a tothom. Per això cal fer política cultural, comunicativa i emocional, i no només institucional. **Cal parlar clar, amb llenguatge proper, i demostrar que estimar Mallorca és també voler i poder fer-hi el propi projecte de vida per viure millor.**

Ampliar l'hegemonia nacional i social vol dir sumar sensibilitats i fer que la defensa de Mallorca deixi de ser un relat de resistència per convertir-se en una proposta de progrés. Vol dir bastir un relat inclusiu i positiu, capaç de parlar al conjunt de la societat, no des del ressentiment ni la por, sinó des de l'esperança i la proposta. MÉS ha de ser la veu que explica que cuidar la terra, protegir la llengua o garantir l'habitatge no són gestos ideològics, sinó decisions de sentit comú, imprescindibles per assegurar el futur.

3.2.2 UNA ALTERNATIVA DE GOVERN SÒLIDA I TRANSFORMADORA

MÉS per Mallorca no és —ni ha de ser mai— una força testimonial o accessòria. El nostre projecte neix amb la voluntat de governar per transformar, no per ocupar espais ni per acontentar-nos amb resistir. Tenim la responsabilitat d'oferir una alternativa de govern sòlida, coherent i valenta, capaç d'enfrontar els reptes estructurals del país amb ambició i amb mirada llarga.

Quan MÉS governa, es nota. Es nota en les polítiques públiques que milloren la vida de la gent, en la gestió transparent i participada, en la defensa del territori davant l'especulació i en el compromís amb la igualtat i les cures. Però també sabem que, per consolidar aquesta alternativa de govern, necessitam fer un pas més: definir amb claredat el model de país que volem construir i traduir-lo en propostes concretes, mesurables i transformadores.

Un projecte de govern sòlid ha de basar-se en tres grans pilars: la sobirania econòmica i ecològica, la justícia social i els drets col·lectius, i el feminisme com a principi democràtic.

Sobirania econòmica i ecològica

Recuperar la capacitat de decidir sobre la nostra economia, el territori i els recursos naturals és la condició de possibilitat de qualsevol altra sobirania. No podem parlar de llibertat si la nostra economia depèn d'interessos externs, si el nostre model productiu depreda el territori o si l'aigua, l'energia i l'habitatge s'han convertit en mercaderies a l'abast d'uns pocs.

Per això, MÉS aposta per una nova política econòmica pública, planificada i justa, que diversifiqui el teixit productiu, impulsi la reindustrialització verda, aposti per l'agricultura ecològica i de proximitat i reforci la recerca, la cultura i la innovació com a motors de futur. Aquesta sobirania econòmica només serà real si va acompanyada de sobirania energètica i alimentària: produir el que necessitam, reduir la dependència exterior i situar el benestar de la gent i la sostenibilitat ambiental com a objectius centrals de totes les polítiques públiques.

El decreixement del turisme massiu no és una consigna, sinó una necessitat ecològica, social i democràtica. El sector turístic ha de ser regulat per servir el país, no per colonitzar-lo. La transició cap a un postturisme just i ordenat ha de garantir feina digna, redistribució de la riquesa i respecte pel territori. En aquest sentit, la gestió dels aeroports des d'aquí i pensant en els interessos d'aquí és un element imprescindible per definir un model territorial i econòmic deslligat del col·lapse turístic que patim.

Després de dècades de parlar-ne i de posicionaments polítics, és el moment dels fets. L'impuls de la Llei pel traspàs dels aeroports al Parlament per elevar-la al Congrés obre per primera vegada la porta a decidir des d'aquí el nombre de vols i de passatgers. Si bé l'èxit d'aquesta llei no està garantit, aquest ha de ser un eix central de totes les nostres reivindicacions, tant aquí com a Madrid. Perquè no es tracta d'una competència més, ni d'un gra més de sobirania, no. La decisió dels fluxos de passatgers condiciona el nostre model turístic i econòmic, el nostre model territorial, la nostra mobilitat, etc. i afecta, des del descans dels veïnats de Sant Jordi i el Coll d'en Rabassa a les càrregues de feina de les cambreres de pis, passant pels embossos dia sí, dia també. Apostam per una gestió dels aeroports des d'aquí, precisament per capgirar el model turístic i reduir el nombre de turistes que arriben. Apostam per una gestió dels aeroports des d'aquí, per garantir la connectivitat dels illencs. Pel que fa a l'aeròdrom de Son Bonet, reclamam la transferència exclusiva de la seva gestió. A la vegada defensam la gestió participada del govern, de l'ajuntament de Marratxí i la societat civil del municipi.

La sobirania econòmica també és, en definitiva, sobirania sobre el temps i la vida: decidir com volem treballar, què volem produir i quin futur volem habitar.

Justícia social i drets col·lectius

Cap país pot ser lliure si la seva gent viu en la precarietat. MÉS defensa que la justícia social no és una derivada de la política econòmica, sinó el seu eix principal. L'habitatge, la salut, l'educació, la dependència i els serveis socials han de ser pilars inqüestionables de la nostra acció de govern. El dret a una vida digna no es negocia.

Per això, la nostra alternativa de govern ha de posar fi a la desigualtat amb mesures concretes: reforçar l'habitatge públic i el control dels preus, prohibir la compra d'habitatges a no residents, dignificar els salaris, reduir la temporalitat i fer efectius els drets laborals. Hem de construir un sistema fiscal just, on pagui més qui més té, i assegurar que cada euro públic serveixi per millorar la vida de la gent, no per engreixar interessos privats.

En un moment en què el govern del Partit Popular avança en la privatització dels serveis públics i en la retallada de drets, MÉS ha de ser l'alternativa que recuperi l'esperit republicà del bé comú: la convicció que el que és de tots ens fa més lliures. Invertir en sanitat, educació, cultura o dependència no és despesa: és construcció de país.

Feminisme i democràcia

El feminisme no és una part del nostre projecte: n'és l'arrel i la brúixola. Incorporar la mirada feminista a totes les polítiques públiques significa posar la vida al centre,

repensar les prioritats i redistribuir temps, recursos i poder. Vol dir entendre que la igualtat no s'assoleix només amb lleis, sinó transformant les estructures socials, econòmiques i institucionals que perpetuen la desigualtat.

MÉS defensa un feminisme interseccional que travessa totes les àrees de govern: des de l'educació fins a l'urbanisme, des de la salut fins a la cultura, des de l'economia fins a la participació política.

Feminisme i democràcia van de la mà. Un feminisme interseccional és imprescindible per construir una societat realment democràtica, perquè només aquesta mirada reconeix i combat les múltiples opressions que condicionen la vida de les persones segons el seu gènere, origen, classe, identitat o diversitat funcional. Sense aquest enfocament, la igualtat és parcial i la democràcia popular queda incompleta, limitada als qui ja parteixen de privilegis. Assumir l'interseccionalitat és també una manera d'enfortir la sobirania col·lectiva, perquè garanteix que totes les veus compten i que les decisions es prenen des d'una inclusió real. Només així podem aspirar a una democràcia que sigui, de veritat, transformadora i accessible per a tothom.

Una alternativa de govern sòlida i transformadora és, per tant, la que fa compatibles la gestió i el somni. Governar amb eficàcia, però sense renunciar mai a la utopia de fons que ens mou. Fer que la política torni a ser sinònim de confiança i d'esperança. Aquesta és la responsabilitat que MÉS per Mallorca assumeix davant el país: demostrar que una altra manera de governar és possible basada en la cura, la participació i la inclusió real de tothom, i així que el govern pot tornar a ser l'espai on la gent reconegui el seu propi futur.

Joventut i futur

Quan pensam en el país que volem, no podem obviar que som el fruit de moltes generacions que ens han precedit en la lluita per defensar-lo, però també que ara és el nostre deure preservar el seu futur i ser una nova baula en aquest camí per deixar una Mallorca millor.

Aquesta tasca comença pel principi radical de no concebre la joventut com un simple subjecte passiu que ha de ser rescatat, sinó d'entendre la joventut com a ciutadans de ple dret, amb veu pròpia en les decisions que afecten la comunitat i com a part indestriable de la sobirania popular. I no només en aquells àmbits sectorials on tradicionalment s'ha volgut recloure la participació i la capacitat de decisió de la joventut, sinó des del principi de la transversalitat i del dret de participació i de decisió en tot allò que els afecta. Perquè tenim clar que la joventut no és una simple fase de transició cap a l'adulthood, sinó una etapa vital plena, amb problemes i urgències greus i amb necessitat de solucions que capgirin aquest sistema i que ens permetin guanyar un país que valgui la pena viure.

Davant d'un context en què s'ha normalitzat el retret a la joventut, un edatisme condescendent exercit normalment des de posicions de privilegi social i falta de responsabilitat comunitària, el nostre projecte polític planteja una alternativa tan clara com contundent: que no hi ha país possible si no és activament construït per tots aquells que en seran el futur. Per tant, cal que el projecte que volem bastir, per ser útil a la seva societat, sigui participat i creat per totes les persones a qui aquest vol representar i defensar, també els joves. En un cicle de desmobilització i de desafecció per la política, el nostre repte és el de fer-nos mereixedors de la confiança de la joventut per construir aquest país que desitjam: això requereix de la màxima humilitat i de la màxima autoexigència, però també de la màxima ambició a l'hora de dibuixar un horitzó d'esperança pel qual valgui la pena mobilitzar-se.

Si avui sobren els auguris que proclamen l'arribada d'un demà més fosc en tots els aspectes a què aspira aquesta ambició social, ecològica i nacional, també tenim en les nostres mans l'oportunitat de construir aquella alternativa per la qual valgui la pena lluitar. Perquè és possible un país en què la joventut pugui emancipar-se, tenir serveis públics de qualitat, viure dignament i decidir, sense dependre d'elits allunyades a centenars de kilòmetres de Mallorca, quin futur vol per a les seves vides i per al seu país. Si avui hi ha desafecció i descrèdit, la nostra proposta política és l'autocrítica, és fer cada dia més feina i fer-la millor i és també conferir a la joventut la màxima capacitat d'intervenció i de decisió en tot allò que els afecta, que, en tant que ciutadans de ple dret d'aquesta comunitat, és tot.

3.2.3 EL TREBALL INSTITUCIONAL I EL TEIXIT SOCIAL

MÉS per Mallorca entén les institucions com una eina al servei del poble. No feim política per ocupar càrrecs, sinó per canviar la vida de la gent. Per això, el treball institucional ha d'anar sempre acompanyat del contacte amb el teixit social i comunitari.

El municipalisme és la nostra arrel i la nostra força. Els ajuntaments han demostrat que des de la proximitat es poden fer polítiques valentes: urbanisme responsable, cultura viva, serveis públics eficients, igualtat efectiva. Cal seguir teixint aquesta xarxa municipalista que ens connecta amb la gent i ens dona credibilitat com a projecte.

Alhora, hem de reforçar la nostra presència als moviments socials, sindicals, culturals i veïnals. Només amb una acció que combini el treball institucional i la mobilització social es pot avançar cap a una transformació social profunda. La mobilització i el desenvolupament del teixit social en un sentit transformador tenen també una importància capital davant de possibles intents d'eliminar llibertats i restringir o suprimir la democràcia a les institucions.

La nostra estratègia passa per organitzar, formar i escoltar, creant espais de trobada i deliberació que facin de MÉS un moviment obert i útil, més enllà del cicle electoral.

3.2.4 ORGANITZACIÓ I PARTIT

Necessitam un MÉS més obert, més coral i més organitzat. Un moviment que sàpiga combinar la diversitat interna amb la unitat d'acció, i que posi l'estratègia col·lectiva per damunt dels personalismes.

Apostam per una militància formada i activa, capaç de debatre amb profunditat i actuar amb coherència. La formació política i el debat ideològic són els eixos vertebradors per mantenir viu el projecte, reforçar-ne la identitat i dotar-lo d'una direcció clara.

Som un partit municipalista i això vol dir cuidar les agrupacions, reforçar els espais de trobada, escoltar-les i reconèixer la seva experiència com a base real del projecte. El partit ha de ser una eina útil per a la gent que vol transformar el seu poble o el seu barri, no una estructura distant ni burocràtica.

La comunicació també és organització. Necessitam una estratègia narrativa comuna, amb coherència visual i discursiva, capaç de transmetre emoció, rigor i confiança. La política és relat i presència, però també és capacitat d'escolta i de connexió interna. Per això, la comunicació no pot ser només cap a fora: ha de servir també per cosir el partit per dins, mantenir la militància informada i fer-la sentir part del projecte col·lectiu. La nostra xarxa d'agrupacions és un tresor que s'ha de cuidar i enfortir, perquè és allà on la política es fa tangible i on la gent veu què significa MÉS en el dia a dia.

La comunicació externa ha de ser propositiva, però també reactiva quan faci falta. Cal saber adaptar-se al context, respondre amb rapidesa i claredat, i fer-ho sempre des de la coherència i la credibilitat.

El feminisme ha de travessar tota l'organització, no només com a discurs sinó com a pràctica: cures internes, codis ètics vius, lideratges compartits i presa de decisions corresponsable. Hem de ser exemple del canvi que volem impulsar, també en la manera com ens organitzam.

Si som capaços de generar comunitat política, d'articular esperança i de mantenir-nos coherents al llarg del temps, veurem un increment en els nostres resultats electorals. Enfortir MÉS és construir una eina col·lectiva que pensi en gran, que actuï amb rigor i que sigui capaç de transformar el país des de la proximitat i la intel·ligència col·lectiva.

3.2.5 CONSTRUIR UN PROJECTE DE PAÍS

MÉS per Mallorca, com a partit, aspira a liderar la construcció col·lectiva d'un projecte de país. Necessitam articular la proposta del país que aspiram a representar, que integri les necessitats de la ciutadania en el moment en què vivim. Per això, l'antifeixisme, un nou model econòmic, el feminisme, la llengua i la cultura han de ser qüestions estructurals. Més enllà dels conceptes, necessitam propostes concretes que es puguin traduir en millores tangibles de la qualitat de vida de les persones que viuen a Mallorca.

Plantejar un projecte de país també implica afrontar debats que ens són propers i coneguts, però també altres que fins ara hem evitat, ja sigui perquè no se'ns havia plantejat la necessitat o perquè ens resultaven incòmodes. Assumir aquesta complexitat és una mostra de maduresa col·lectiva: si volem construir un projecte de país estable i útil, hem de ser capaços de parlar de tot, sense renunciïes i sense por.

La qüestió migratòria és, probablement, un dels grans reptes del segle XXI. Mallorca és avui una terra diversa, i ho serà encara més en el futur.

Assumir aquesta realitat vol dir garantir drets, cohesió i convivència. Més per Mallorca sempre ha defensat que som una terra d'acollida i que els drets bàsics s'han de garantir per a tothom, vengui d'on vengui. Però en el context actual, cal fer un pas més: no basta amb parlar d'acollida i garantir drets individuals, sinó que hem de parlar d'un país antiracista i divers, no com una problemàtica a gestionar, sinó com a força per redefinir el projecte col·lectiu.

No es tracta només d'acollir, sinó de reconèixer, escoltar i compartir poder. D'avançar cap a una nova ciutadania basada en la igualtat de drets i deures, però també en el reconeixement mutu i la pertinença compartida. Hem de lluitar per un país que no negui les diferències, sinó que les assumeixi com a part de la seva identitat i lluiti contra les jerarquies que les converteixen en desigualtats. Això exigeix polítiques públiques transformadores: des de l'accés real a la llengua i la cultura fins a la representació equitativa en els espais de decisió, passant per la lluita contra la segregació residencial i educativa. També implica abordar amb valentia la relació entre la precarietat laboral i la migració o entre el model econòmic i les desigualtats.

En definitiva, construir un país on tothom tengui dret a ser i a participar, i on el "nosaltres" sigui cada vegada més ampli, més just i més lliure.

Alguns exemples concrets que Més per Mallorca ha de liderar són l'avançament cap a una Llei d'Igualtat de Tracte i No Discriminació pròpia, establir programes d'arrelament lingüístic i comunitari als diferents municipis, impulsar polítiques d'habitatge i treball inclusives, garantir el dret a padró a les persones nouvingudes, per

tal de garantir el seu accés al sistema sanitari públic i a l'educació. Així mateix, cal aprovar d'una vegada per totes la regularització de les més de 500.000 persones residents estrangeres que viuen i treballen l'Estat en situació irregular, 30.000 de les quals a les Illes Balears.

3.2.6 RELACIONS POLÍTiques I COOPERACIÓ AMB ALTRES FORCES: UNA MALLORCA OBERTA AL MÓN.

MÉS aposta per la cooperació entre pobles i moviments sobiranistes per avançar cap a una altra idea d'Estat i d'Europa. Amb la resta dels Països Catalans (i particularment amb les Illes Balears i Pitiüses), Galícia i Euskal Herria compartim reptes i esperances. Les relacions amb altres forces com ER, EH Bildu, el BNG o Compromís ens permeten guanyar capacitat d'incidència i construir una agenda compartida amb temes que són troncats a les diferents organitzacions: la sobirania, el feminisme, la justícia social, la llengua i la transició ecològica.

Igualment hem de considerar la realitat d'altres forces d'altres territoris de l'estat, que qüestionen l'actual model constitucional de l'estat i que defensen un estat plurinacional amb igualtat de drets dels pobles que el componen. Així mateix el diàleg i determinades línies de col·laboració amb les forces d'esquerres estatals, poden ser possibles, sempre que estiguin obertes a transformar l'actual model d'estat, amb fórmules de tipus federal o confederal.

Ara bé, MÉS ha de mantenir l'autonomia estratègica: les aliances són instruments, no dependències. El nostre compromís és amb Mallorca i amb la seva gent. Cooperam per sumar força, però les decisions les prenem aquí, amb veu i mirada pròpies.

La marca electoral Ara MÉS es constitueix com a eina de cooperació i articulació territorial de l'esquerra sobiranista de les Illes Balears: amb la unió de MÉS per Mallorca, MÉS per Menorca i Ara Eivissa, busca sumar força i articular una veu pròpia. Es tracta d'un marc estratègic que transcendeix les sigles convencionals: una marca comuna que aspira a garantir representació estatal i europea des de la identitat insular, alhora que posa l'accent en la transformació social, la sobirania nacional de les Illes i la cohesió interinsular. En aquest sentit, Ara MÉS no només defineix una coalició puntual, sinó un paraigües sota la qual es projecten aliances amb forces germanes en l'escenari de l'Estat i Europa, tant per maximitzar influència com per blindar un discurs de país que posi al centre la igualtat, la sostenibilitat i l'autodeterminació.

En l'àmbit de les relacions polítiques, la seva força rau precisament en l'obertura i la cooperació: per una banda, permet dotar d'estructura conjunta la pluralitat d'il·les; per l'altra, facilita la vinculació amb projectes més amplis (estatals i europeus) que comparteixen la visió d'una esquerra soberanista i transformadora. D'aquesta forma, la relació de Més amb altres forces es veu reforçada per aquest paraigua comú, que permet alhora mantenir identitat i sumar capacitat d'impacte.

En qualsevol cas, la nostra acció política s'emmarca en una visió europea i internacionalista. Volem una Mallorca que formi part activa d'una Europa dels pobles i de la pau, no d'una Europa dels mercats i de la militarització, no d'una Europa

fortalesa. Reivindicam el dret dels pobles sense estat a tenir veu pròpia a Europa, a participar directament en les decisions que els afecten i a ser reconeguts com a subjectes polítics de ple dret. L'Europa que volem és una Europa de ciutadans i nacions lliures, l'Europa que acull.

La nostra mirada internacionalista és solidària. Som part d'un espai compartit que ha de deixar de ser frontera i convertir-se en pont: d'acollida, de pau i de cultures. Apostam per una política exterior basada en la cooperació, la justícia global, la defensa dels drets humans i la transició ecològica.

Criteris operatius per a les aliances:

Les aliances són una eina per guanyar força col·lectiva, no una fi en si mateixa. La nostra aposta és construir complicitats amb altres forces sobiranistes, ecologistes i progressistes que comparteixen la voluntat de construir un nou model de societat i de fer passes efectives cap a l'autodeterminació de tots els pobles i la garantia dels drets nacionals de Mallorca. Però aquesta cooperació no pot estar subordinada. Necessitam aliances honestes, útils i simètriques, basades en el respecte mutu i la corresponsabilitat.

1. Utilitat per a Mallorca.

Cada acord, cada espai compartit, cada coalició, ha de tenir un retorn tangible per a la nostra gent, que sigui clarament superior als perjudicis estratègics que ens pugui causar. Les aliances han de servir per defensar millor el territori, millorar el finançament, blindar els serveis públics, garantir el dret a l'habitatge o fer avançar els drets lingüístics. Si ens aliem ha de ser per transformar la realitat. Per això, l'eficàcia política és el primer dels criteris.

2. Coherència i corresponsabilitat.

Una aliança sòlida es fonamenta en la coherència dels valors i en la lleialtat entre les parts. No es tracta només de signar acords, sinó d'assumir-los i defensar-los conjuntament, també en els moments difícils. La cooperació ha d'implicar compromís compartit i confiança mútua, no dependència ni jerarquia.

3. Agenda compartida i calendaritzada.

Perquè les aliances no quedin en declaracions, cal que tinguin objectius polítics concrets i calendaris de treball: iniciatives legislatives conjuntes, estratègies de comunicació coordinades i espais de debat periòdic per avaluar els avanços de la feina feta.

3.2.7 LA BATALLA CULTURAL I COMUNICATIVA

Aquest nou cicle polític exigeix disputar el relat i guanyar la batalla de les idees. No n'hi ha prou amb tenir raó des del punt de vista programàtic: cal tenir la capacitat d'explicar-la, de fer-la arribar, de traduir-la en paraules i imatges que connectin amb la vida quotidiana de la gent. Les idees, si no s'expressen i es comparteixen, acaben essent silenci.

Durant dècades, el poder econòmic ha reduït Mallorca a una marca turística, buidant-la de contingut polític i cultural, i convertint-la en un producte de consum global. Davant això, nosaltres volem tornar-li la condició de país: un lloc que pensa, que decideix i que s'estima. La batalla cultural és, per tant, una lluita per la dignitat col·lectiva; una manera d'oposar-se a la idea que Mallorca només serveix per ser explotada, visitada o administrada des de fora.

Aquesta batalla passa per defensar la llengua i el pensament crític, però també per generar nous imaginaris compartits. Necessitam relats que emocionin i mobilitzin, que facin sentir orgull i pertinença, que expliquin que estimar Mallorca és voler un present i un futur millor.

Guanyar la batalla cultural vol dir fer hegemònic un altre relat sobre nosaltres mateixos. Passar d'una Mallorca venuda com a postal, a una Mallorca viva i conscient, orgullosa de la seva llengua, del seu paisatge i de la seva gent, amb tota la seva diversitat. Vol dir fer que els valors de la sobirania, la igualtat i la sostenibilitat deixin de ser d'un espai polític concret per convertir-se en el marc natural del sentit comú col·lectiu.

Per això, la comunicació de MÉS ha de ser clara, propera i emocional. Hem de parlar amb la gent, no sobre la gent. La política no pot sonar aliena ni abstracta: ha de partir del quotidià i tornar-hi. Hem de parlar el llenguatge de la vida: parlar de lloguers i salaris, de temps i de cures, de transport i de futur. Fer entendre que el que proposam no és ideologia abstracta, sinó vida digna.

Això implica també repensar com comunicam: ser presents als nous espais digitals, connectar amb les noves formes d'expressió i crear una estètica pròpia que reflecteixi el que som —un moviment modern, proper i arrelat. Hem de construir un relat visual i narratiu coherent amb la nostra identitat.

La batalla cultural i comunicativa no es guanya només amb campanyes, sinó amb presència constant i coherència. Cada declaració, cada acció institucional, cada iniciativa local o gest simbòlic forma part del relat que projectam com a país. Comunicar és també actuar: fer visible la Mallorca que volem mitjançant els fets, no només les paraules.

3.2.8 FER FRONT AL FEIXISME

El feixisme creix quan sectors amples de la població pateixen por, ressentiment, humiliació i desorientació social, quan manca una comunitat democràtica i fraternal forta que ofereixi sentit i seguretat i quan no hi ha un projecte de canvi social realista i engrescador que pugui beneficiar la majoria social. Aquestes circumstàncies es donen a hores d'ara al món sencer i també, és clar, a casa nostra. Les crisis conjuntes climàtico-planetària, energètica i econòmica colpegen les grans majories i els seus efectes són viscuts de manera que els sectors socials desorientats són atrets per la ideologia feixista que suposa una visió o relat simple de què està passant; crea enemics ficticis i fàcils d'identificar (a hores d'ara principalment immigrants pobres) i inventa un passat mitològic d'esplendor i benestar al qual s'hauria de tornar mitjançant el recurs a la violència, l'exclusió i l'autoritarisme més dur. El suport ideològic i material de figures punteres del capitalisme, com Elon Musk, Peter Thiel, Robert Mercer i un llistat no curt de magnats, al feixisme novament en ascens mostra ben a les clares qui són els beneficiaris últims d'aquesta ideologia i manera d'actuar.

El feixisme només perdrà el seu poder d'atracció i d'acció social si s'aconsegueix dur endavant una sèrie de mesures que frenen els sentiments que s'exposaven al principi d'aquest apartat:

- Satisfer les demandes més immediates i peremptòries de sectors amples de les poblacions, com poden ser a casa nostra les d'habitatge, atenció sanitària i educativa i salaris dignes.
- Fer ben visible un projecte de model social realista, és a dir que es pugui dur a terme, però radicalment alternatiu a l'actual. Aquest model està definit actualment en els seus trets bàsics i la seva etiqueta més coneguda és la de decreixement o postcreixement. Es caracteritza per produir i consumir d'acord amb els límits planetaris; reduir el consum energètic mitjançant l'abandonament dels combustibles fòssils i l'ús energies renovables; una democràcia ciutadana basada en la participació directa i un repartiment igualitari de recursos entre totes les persones i pobles del món.
- Amb un horitzó ben definit per aquest nou model social, impulsar mesures concretes que apuntin cap a ell, com són moltes de les definides en aquest mateix document polític. — Desenvolupar moviments socials forts i amples xarxes ciutadanes (les recents Marxes per Palestina serien un bon exemple), de forma que vagin adquirint un protagonisme creixent en el quefer social. Els nous moviments, les xarxes ciutadanes i les organitzacions sindicals, culturals i de diferent tipus ja existents s'han de coordinar entre ells i han de treballar braç a braç (com històricament es va fer a casa nostra durant la lluita contra el TIL). Aquesta condició és també bàsica per poder desenrotllar el relat propi i la batalla cultural i comunicativa, ja que crea les condicions adequades fent que la ciutadania deixi d'estar aïllada i estableixi llaços fraternals i

solidaris. Satisfacció de demandes immediates, nou model social clar com bandera, mesures que apuntin cap a ell i moviments socials i xarxes ciutadanes, són els eixos clau, realment, tant per desenvolupar la lluita antifeixista com per aconseguir una vertadera transformació social.

3.2.9 A PARTIR DE DEMÀ, RECUPEREM CA NOSTRA!

Per tot això, MÉS per Mallorca és avui l'eina útil per avançar. No la força de la resignació, sinó la del compromís. Som l'espai que vol tornar a posar la política al servei del poble i no dels interessos d'uns pocs; l'espai que vol guanyar les institucions, sí, però sobretot guanyar consciència, autoestima i futur per al nostre país. Som, en definitiva, l'eina col·lectiva per construir una Mallorca sobirana, feminista, verda i justa. L'eina col·lectiva imprescindible per recuperar ca nostra i una Mallorca al servei dels qui hi vivim.

El nou equip que surti d'aquest Congrés haurà de posar-se a treballar de valent davant el nou cicle electoral que s'obre. I, si bé l'elecció de les llistes i la confecció del programa electoral són tasques fonamentals, el nou equip haurà de bolcar-se en activar la militància, fer-la sentir útil pel projecte i ser capaços d'arribar més enllà del que ho hem fet mai. Estam convençuts que el nostre projecte és transformador i és el que millor respon als problemes que tenim els mallorquins, però hem de ser capaços d'explicar-ho, també a aquelles persones a les quals, fins ara, no ens hem adreçat suficientment. Cal reconnectar amb la gent que havia perdut l'esperança, però també interpel·lar directament els indecisos, els qui s'abstenen i els qui trien altres forces polítiques. En un món de cada vegada més digital, la nostra força és als carrers, a les places i als pobles i l'hem d'exercir.

Perquè MÉS no és només un partit: és una manera d'entendre Mallorca. Una manera d'estimar-la i de transformar-la. I avui, més que mai, tenim l'obligació —i el privilegi— de tornar a posar l'esperança en moviment.